

СХВАЛЕНО
Педагогічною радою КПСМНЗ
“Височанська ДШМ”
Протокол
від 29.08.2019 № 01

ЗАТВЕРДЖЕНО
Директор КПСМНЗ
“Височанська ДШМ ”

Л.ПАКОШ
Наказ від 30.08.2019 № 64

УЗГОДЖЕНО
Начальник відділу культури і туризму
Харківської районної державної адміністрації

В.ПОНОМАРЕНКО
“ _____ ” _____ 2019 року

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА з образотворчого мистецтва (станкове та декоративне)

**Комунального початкового спеціалізованого
мистецького навчального закладу Харківської районної ради
“Височанська дитяча школа мистецтв”**

Рівень мистецької освіти — початкова мистецька освіта

Підрівень — елементарний

Спрямування освітньої програми — початкове професійне
спрямування

Клас образотворчого (станкового та декоративного) мистецтва

сmt Високий
2019 р.

I. Загальні положення

1.1. Освітня програма з образотворчого мистецтва (станкового та декоративного) елементарного підрівня Комунального початкового спеціалізованого мистецького навчального закладу Харківської районної ради “Височанська дитяча школа мистецтв” Клас образотворчого мистецтва (станкового та декоративного) (далі — Освітня програма) розроблена на виконання статті 21 Закону України «Про освіту», статті 16 Закону України «Про позашкільну освіту», згідно Наказів Міністерства культури України від 20.12.2017 № 433 “Про концепцію сучасної мистецької школи”, від 16.07.2018 № 633 “Про затвердження методичних рекомендацій з розроблення освітніх програм для мистецьких шкіл”, від 09.08.2018 № 686 “Про затвердження Положення про мистецьку школу”.

1.2. Освітня програма розроблена на основі (з урахуванням) Типової освітньої програми елементарного підрівня початкової мистецької освіти з образотворчого мистецтва (станкове та декоративне), клас образотворчого (станкового та декоративного) мистецтва, затвердженої Наказом Міністерства культури України від 24.04.2019 № 352.

1.3. Освітня програма спрямована на виявлення та розвиток художніх здібностей учнів, їх талантів, оволодіння учнями духовними та культурними цінностями, формування компетентностей, необхідних для творчої самореалізації, створення умов для естетичного виховання та духовно-морального розвитку здобувачів освіти.

1.4. Мета Освітньої програми — раннє виявлення та розвиток індивідуальних здібностей здобувачів освіти, створення умов для їх активної творчості, формування ціннісних орієнтацій у сфері мистецтва загалом та образотворчому (станковому та декоративному) зокрема, підготовка учнів до подальшого продовження навчання на базовому (середньому) підрівні.

Опанування програми дає можливість розкрити художній потенціал учнів, розвинути їх уяву, фантазію, образне мислення та реалізувати їх у своїх мистецьких творах, сформувати своє власне позитивне ставлення до мистецтва

та його можливостей, креативний (творчий) підхід до розв'язання будь-яких питань як в художній діяльності, так і в повсякденному житті, в навчанні та роботі, незалежно від майбутньої або наявної професії, а також підготувати до застосування набутих у процесі навчання компетентностей та заохотити до продовження здобуття початкової мистецької освіти на базовому (середньому) підрівні початкової мистецької освіти. Ключовою особливістю навчання є поєднання в освітньому процесі двох рівнозначних складових образотворчого мистецтва – станкового та декоративного, які сприятимуть набуттю більш широких художніх компетентностей та точнішому орієнтуванню чуня-учениці на подальший творчий розвиток.

1.5. Завдання Освітньої програми:

формування:

- художнього пізнання світу, здатності осягнути, оцінити й емоційно пережити те, що сприймається (зоровий образ, чуттєвий образ тощо);
- здатності розуміти форму, переносити оцінки і художні судження на сприйняття явищ дійсності та інших видів мистецтва;
- початкових практичних навичок побудови композиції та формоутворення із застосуванням різноманітних художніх матеріалів та технік;
- мотивації до самостійного продуктивного навчання, творчого розвитку здобувача шляхом залучення до кращих мистецьких зразків;
- позитивного ставлення до художнього твору, що поглиблює особистісний досвід;
- здатності гармонійної взаємодії у творчому колективі під час спільного (колективного) створення художнього образу в процесі втілення мистецького проекту;
- необхідних компетентностей (знань, умінь, навичок, розуміння, ставлення), що забезпечують можливість продовжувати навчання за фахом за освітньою програмою з образотворчого мистецтва (станкового та/або декоративного) базового (середнього) підрівня початкової мистецької освіти загально-мистецького або початкового професійного спрямування, або за

спорідненими видами мистецтв (театральне мистецтво, театральнo-декораційне мистецтво, дизайн (за видами), мультимедіа тощо);

розвиток

- чуттєво-емоційної сфери;
- універсальних художньо-творчих якостей (уваги, спостережливості, уяви, фантазії, оригінального образного та об'ємно-просторового мислення, художнього смаку);
- сенсорних здібностей (сприйняття кольору, форми, маси, ритму, фактури);
- набутих елементарних знань та навичок у самостійній художньо-творчій роботі (з натури, з пам'яті, за уявою, на підставі вражень від почутого і побаченого);

засвоєння учнями елементарних знань про:

- види образотворчого мистецтва станкове та декоративне як специфічні засоби пізнання і відображення навколишнього світу; історію їх розвитку; роль у культурному середовищі та житті суспільства загалом;
- основні поняття станкового та декоративного мистецтва;
- основи художньої мови різних видів образотворчого мистецтва, а також виражальні можливості художніх матеріалів і технік.

1.6. Загальна тривалість навчання (нормативний строк навчання) за Освітньою програмою 4 (чотири) роки, які розпочали навчання у 6-7 років (перший клас початкової загальноосвітньої школи). Діти, яким на 1 вересня поточного навчального року не виповнилося шести років, можуть розпочати здобуття початкової мистецької освіти цього ж навчального року за заявою батьків (інших законних представників).

Нормативний обсяг навчального навантаження, є мінімально необхідним для здобуття компетентностей початкової освіти з образотворчого мистецтва елементарного підрівня і не може бути скорочений або зменшений, окрім таких випадків:

- зарахування на навчання за типовою освітньою програмою учня/ учениці старшого/-ої від 6 (7) років (перший клас початкової загальноосвітньої

школи), коли його початкові здібності, продемонстровані при вступі, дозволяють опанувати зміст освітньої програми в швидшому темпі.

- зарахування на навчання здобувача-дорослого.

Рішення про скорочення нормативного терміну здобуття початкової мистецької освіти та обсягу опанування освітньої програми на початковому етапі приймається узгоджено викладачем, батьками, іншими законними представниками учня/учениці (для учнів шкільного віку) або самим учнем/ученицею (для дорослих) та педагогічною радою мистецької школи.

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття початкової освіти з будь-якого віку за умов:

- наявності умов для інклюзивного навчання у приміщенні школі (технічна можливість, наявність відповідного спеціаліста/асистента викладача);
- наявності супроводжуючої особи;
- інших умов, зумовлених його фізичним та психологічним станом;
- для осіб з особливими освітніми потребами тривалість опанування типової освітньої програми визначається індивідуальним темпом набуття відповідних компетентностей та може бути збільшеною.
- враховуючи потреби учнів з особливими освітніми потребами, допускається організація навчання за іншими формами навчання – домашньою, дистанційною або екстернатною.

1.7. Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за Освітньою програмою(вимоги до вступу)

- **Рекомендований вік претендентів — 6-7 років (8-9 років)**
- Наявність художніх здібностей(перегляд альбому власних творчих робіт претендента, їх опис).
- Виконання творчої роботи на задану тему у класі.
- На прохання екзаменатора описує творчу роботу, визначаючи сюжет, основні кольори та інструменти, за допомогою яких вона виконана.

1.8. Загальний мінімальний обсяг навчального навантаження на одного учня/ученицю на весь строк навчання за Освітньою програмою – 770 годин з

розрахунку 35 навчальних тижнів на рік для опанування програми в повному обсязі:

Роки навчання	Кількість годин на тиждень	Кількість годин протягом навчального року (в середньому 35 тижнів)
на 1 та 2-му роках навчання	5	350
на 3 та 4-му роках навчання	6	420
Загальний обсяг навчального навантаження на одного здобувача на весь строк навчання за освітньою програмою (4 роки)		770

1.9. **Форми організації освітнього процесу:**

- урок: груповий;
- у межах уроку або в позаурочний час: інтегровані, інтерактивні уроки, уроки-семінари, сюжетно-рольові ігри, екскурсії, віртуальні подорожі, квести, відвідування концертів, вистав тощо.
- форми організації освітнього процесу можуть бути уточнені та розширені у змісті окремих навчальних дисциплін (предметів) за умови виконання програмних вимог протягом навчального року. Вибір форм та методів навчання викладач визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, для досягнення результатів, що зазначені у навчальних програмах з окремих навчальних дисциплін (предметів).

1.10. **Форма здобуття початкової мистецької освіти — очна.**

1.11. **Наповнюваність груп.**

- **Мінімально** допустима чисельність здобувачів освіти в групі для досягнення результатів навчання — **5 осіб.**
- **Максимально** допустима чисельність здобувачів освіти в групі для досягнення результатів навчання — **15 осіб.**

1.12. **Контроль і оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти здійснюються на основі систематичного відстеження їхнього індивідуального**

розвитку у процесі навчання. Контроль спрямований на пошук ефективних шляхів поступу кожного здобувача у навчанні, а визначення особистих результатів здобувача не передбачає порівняння з досягненнями інших.

Оцінювання навчальних досягнень учня/учениці здійснюється не за одиничні завдання, а за прогрес в опануванні дисципліни в цілому.

Упродовж навчання на елементарному підрівні початкової мистецької освіти здобувачі опановують засоби самоконтролю та самооцінювання, що сприяє вихованню відповідальності, своєчасному виявленню недоліків у знаннях, уміннях, навичках та їх корекції.

Навчальні досягнення здобувачів першого-другого року навчання підлягають вербальному оцінюванню (вербальна характеристика навчальних досягнень учня), третього-четвертого років навчання — за 12 бальною системою оцінювання.

Для оцінювання рівня навчальних досягнень учнів Освітньою програмою передбачені форми поточного та підсумкового контролю.

Поточний контроль здійснюється протягом навчального року: /четвертні, модульні, семестрові/ контрольні уроки, академічні концерти, виступи у концертах (перегляди, опитування).

Підсумковий контроль:

— **по завершенню кожного навчального року** — іспит — комплексний контрольний захід, що включає результати навчання за всіма компонентами Освітньої програми;

— **по завершенню четвертого року навчання** — іспити з дисциплін:

1.«Образотворче мистецтво: станкове та декоративне».

2. «Ліплення».

3. «Бесіди про мистецтво».

За результатами підсумкового контролю по завершенню четвертого року навчання у разі демонстрування учнем/ученицею результатів навчання, передбачених Освітньою програмою, йому/їй видається Свідоцтво про початкову мистецьку освіту /елементарного підрівня/. Учня/ученицю може бути

рекомендовано до навчання на базовому (середньому) підрівні загального мистецького спрямування /професійного спрямування/.

1.13. Обов'язкові засоби, навчальне обладнання та інші ресурси, необхідні для забезпечення навчальних результатів здобувачів за освітньою програмою:

- аудиторії для теоретичних та практичних дисциплін
- інструменти та матеріали для роботи
- методичний та дидактичний матеріал
- аудіо-, відеотехніка, фонотека
- стенди для оформлення художніх виставок учнівських робіт,
- натюрмортний фонд, прилади /мольберти, стільці тощо/

2. Компетентності (результати навчання) здобувачів та зміст (цілі) навчання

2.1. Результати навчання сфокусовані на тому, що повинен демонструвати (знає, розуміє, здатен зробити) здобувач освіти після завершення навчання за Освітньою програмою.

2.2. Освітня програма формує **6 основних мистецьких компетентностей:**

Вид компетентності	Зміст (цілі) навчання	Очікувані результати навчання
1. Загальна інтегрована компетентність	Самостійне опанувати нескладного навчального матеріалу. Об'єктивне самооцінювання. Самостійний пошук інформації.	Самостійно виконує навчальні завдання, у тому числі самостійно розбирає та вчить програмні музичні твори. Об'єктивно оцінює результати своєї навчальної діяльності. Зрозумінням ставиться до зауважень стосовно свого навчання. Використовує для самоосвіти різні джерела інформації (наприклад, самостійно вибирає для вивчення

	Здатність до подальшого навчання образотворчому мистецтву	твір). Готовий до продовження навчання за фахом за освітньою програмою з музичного мистецтва базового (середнього) підрівня початкової мистецької освіти загальнономистецького або початкового професійного спрямування або за освітніми програмами споріднених мистецтв.
2. Мистецько-теоретична компетентність	Знання та розуміння поняття «мистецтво», видів та жанрів мистецтва. Здатність до розуміння проявів культурного розмаїття. Здатність до спілкування на теми мистецтва державною мовою	Демонструє знання та розуміння понять «мистецтво», основних естетичних категорій, видів мистецтва, жанрів українського народного мистецтва та мистецтва етносів України. Демонструє знання і розуміння проявів культурного розмаїття різних народів. Називає види та жанри різних видів мистецтва, називає різновиди творів мистецтва. Спілкується на теми мистецтва в межах навчальних програм державною мовою.
3. Теоретично-практична компетентність в образотворчому мистецтві	Теоретичні основи станкового та декоративного образотворчих мистецтв, фахові поняття.	Називає види та жанри образотворчого мистецтва. Демонструє знання та розуміння термінології з образотворчого мистецтва. Демонструє знання та розуміння понять «ліплення», «форма», «об'єм», «рельєф», «простір», називає засоби виразності художніх творів у межах, передбачених вимогами навчальних дисциплін.
4. Художньо-виконавська компетентність	Відтворення образів за завданням	Демонструє наявність власного задуму шляхом створення на його основі та за допомогою викладача композиційно

	викладача з використанням уяви, фантазії у матеріалах і техніках.	цілісного образу засобами станкового/декоративного образотворчого мистецтва та ліплення. Виконує творчі завдання та створює творчі роботи із застосуванням різноманітних технік образотворчого мистецтва, матеріалів та інструментів в обсягах, передбачених програмами навчальних дисциплін. Застосовує засоби виразності в художніх образах. Застосовує традиційне оформлення та презентації власних творчих робіт.
5.Компетентність колективної взаємодії в мистецтві	Створення та оформлення спільного колективного художнього твору.	Створює у складі творчої групи колективний художній твір за допомогою викладача. Демонструє гарну взаємодію з іншими учасниками групи у колективному створенні художніх творів. Бере участь у оформленні колективного художнього твору.
6.Компетентність з публічного мистецького виступу	Здатність та психологічна готовність до публічного демонстрування своїх навчальних та мистецьких досягнень.	Проявляє сміливість та готовність демонструвати свій художній твір перед аудиторією державною мовою. Пояснює задум, втілений в його художньому творі та веде нескладний діалог з викладачем під час презентації художнього твору. Належним чином оформлює свою творчу роботу та правильно (за допомогою викладача) розміщує її на колективній виставці. Демонструє прагнення до творчої комунікації та виставкової діяльності, а також до участі у художніх фестивалях та конкурсах. Демонструє культуру публічного мистецького виступу (зовнішній вигляд, поведінка).

2.3. Конкретні очікувані результати навчання учнів, які відображають набуття ними компетентностей, визначених освітньою програмою, визначаються навчальними програмами дисциплін (предметів).

Зміст освітньої програми конкретизується в навчальному плані, що затверджується директором Комунального початкового спеціалізованого мистецького навчального закладу Харківської районної ради “Височанська дитяча школа мистецтв”.

3. Зміст освітньої програми в освітніх компонентах.

3.1. Нормативний зміст Освітньої програми складається з інваріантної та варіативної частин. Інваріантний та варіативний складники є однаково обов'язковими для опанування Освітньої програми у повному обсязі та становлять єдиний комплекс освітніх компонентів.

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальних планах школи (далі – навчальний план).

Навчальні плани зорієнтовані на роботу школи за 6-денним навчальними тижнем.

Навчальний план дає цілісне уявлення про зміст і структуру елементарного рівня освіти, встановлює погодинне співвідношення предметів за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження учнів.

На основі навчального плану Височанська ДШМ складає на кожен навчальний рік робочий навчальний план з конкретизацією варіативної складової, враховуючи індивідуальні освітні потреби учнів. Повноцінність початкової мистецької освіти забезпечується реалізацією як інваріантної, так і варіативної складових.

Навчальний час, передбачений на варіативну складову може бути використаний на предмети інваріантної складової, на проведення індивідуальних та групових занять. Варіативна складова навчального плану визначається Височанською ДШМ, враховуючи Зміст варіативної частини, складається з навчальних

дисциплін предметів, видів діяльності за вибором здобувача, враховуючи можливості школи.

Для елементарного підрівня початкової художньої освіти є обов'язковими такі освітні компоненти:

Назва освітнього компонента	Мінімальний обсяг навчального навантаження на одного/одну учні/ученицю, годин
<i>ІНВАРІАНТНИЙ СКЛАДНИК, усього:</i>	630
Образотворче мистецтво: станкове та декоративне	280
Ліплення	280
Бесіди про мистецтво (на 3 та 4-му роках навчання)	70
<i>ВАРІАТИВНИЙ СКЛАДНИК, усього:</i>	140
Заняття з опанування нових технік, поглиблене вивчення декоративного мистецтва, підготовка до виставок, екскурсії, походи на виставки тощо.	140
Загальний обсяг навчального навантаження на одного здобувача на весь строк навчання за освітньою програмою (4 роки), що фінансується з бюджету (середня кількість годин тижневого навантаження)	770
На 1 та 2-му роках навчання	350 (5)
На 3 та 4-му роках навчання	420)

3.2. Кількість годин навчального навантаження є основою для розрахунку додаткових педагогічних та концертмейстерських годин:

- 100% годин - дисципліни варіативної частини: групові заняття з опанування нових технік, поглиблене вивчення декоративного мистецтва, підготовка до виставок, відвідування виставок, екскурсії тощо.
- не більше 100% годин - концертмейстерських, у разі обрання учнем/ученицею з варіативного складника навчальних дисциплін з інших видів мистецтв, пов'язаних з музичним супроводом – «Музичний

інструмент» (окрім фортепіано, гітара, баян, акордеон), «Танець», «Ритміка, передбачених для проведення аудиторних занять (уроків), передбачених робочим навчальним планом (на кожного здобувача) відповідно до навчальної програми.

3.3. Зміст варіативної частини складається з навчальних дисциплін предметів, факультативів, видів діяльності за вибором здобувача:

Групові предмети: писанкарство, валяння, деку паж, хор, вокальний ансамбль, шумовий оркестр, ритміка, танець.

Індивідуальні предмети: музичний інструмент, сольний спів.

4. Інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти.

Система внутрішнього забезпечення якості освіти складається з наступних компонентів:

- кадрове забезпечення освітньої діяльності;
- навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності;
- матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;
- якість проведення навчальних занять;
- виконання норм законодавства щодо ведення освітнього процесу державною мовою;
- моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей);
- моніторинг відвідування учнями навчальних занять, передбачених навчальним планом, та завершення повного курсу навчання.

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

- оновлення навчально-методичної бази освітньої діяльності;
- оновлення матеріально-технічної бази школи;
- контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх удосконалення;
- моніторинг соціально-психологічного та творчого мистецького середовища мистецької школи;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.